

## OPONENTSKÝ POSUDEK

Jména a příjmení studenta: **Eva Matyášová Bc.**  
Téma diplomové práce: **„Legislativní rámec praxe pohledem pracovníků oddělení sociálně – právní ochrany dětí“**  
Oponent diplomové práce: PhDr. Arnoldová Anna

Diplomová práce Bc. Evy Matyášové se zaměřuje na zmapování dopadu legislativního rámce na výkon činnosti, očima pracovníků oddělení sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD). Prostřednictvím interpretativní fenomenologické analýzy se snaží poukázat na to, jak pracovníce vnímají dopad legislativního rámce na jejich praktickou činnost. V teoretické části jsou 4 hlavní kapitoly, které jsou dále rozpracované do podkapitol.

V první části teoretického rámce je shrnut legislativní rámec praxe a shrnuta gesční odpovědnost pro výkon SPOD, v závěru se autorka dotýká fenoménu etických dilemat vyskytujících se v rámci výkonu SPOD.

Empirická část diplomové práce usiluje o zmapování toho, jak pracovníci vybraného OSPOD vnímají ovlivňování jejich pracovní činnosti legislativním rámcem. Vychází při tom z poznatků zjištěných v rámci zpracování vlastního výzkumu, realizovaného v listopadu 2021 na OSPOD, kdy bylo využito kvalitativního výzkumu zpracovaného metodou interpretativní fenomenologické analýzy (IPA). Data byla tvořena v rámci polostrukturovaných rozhovorů se 4 komunikačními partnery, kteří odpovídali na předem připravený soubor otázek, který byl v rámci potřeby doplňován.

Tato část diplomové práce popisuje, jak bude základní výzkumná otázka (ZVO) zkoumaná: „Jak pracovníci vybraného OSPOD vnímají dopady legislativního rámce na praktickou realizaci jejich činnosti v přímé práci s klienty?“. Je definován cíl výzkumu, popsána metoda sběru dat a výběr participantů, využívání dat, která byla získána kvalitativní metodou výzkumu, konkrétně metodou IPA, s využitím polostrukturovaných rozhovorů, které byly na základě této metody vytvořeny, kdy komunikační partnery tvořili zaměstnanci OSPOD mající zkušenost s legislativním rámcem pro výkon SPOD. V závěru budou popsány získané výsledky výzkumu. Dle Smith a Osborn ZVO se v metodě IPA dotazuje, jak jednotlivci, či skupina vnímají nebo prožívají případnou situaci, s kterou se setkávají a jaký jí připisují význam.

Z výzkumu vyplývá, že pracovníci vnímají legislativní rámec jako velmi ovlivňující jejich pracovní činnost, kdy na něj však nahlíží ambivalentním způsobem. Jsou situace, kdy je pro ně legislativní rámec oporou a kdy ho naopak vnímají jako do jisté míry omezující pro dosažení pozitivního výsledku v práci s klientem. Pohled na legislativní rámec očima pracovníků různých oddělení (NRP, péče o dítě, kuratela pro děti a mládež) nebyl výrazně rozdílný, ale každého ovlivňoval při práci jiným způsobem a v jiné míře. Respondenti z oddělení péče o dítě vnímali, že je legislativa nejvíce ovlivňuje při výkonu kolizního opatrovnictví a umístování dětí do náhradní péče. Respondentka z kurately pro děti a mládež uvedla, že ji legislativní rámec nejvíce ovlivňuje při umístování dětí do Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Pracovnice z náhradní rodinné péče uvedla, že je legislativou nejvíce ovlivněna při spolupráci s ostatními organizacemi a že legislativa ovlivňuje celou její činnost a vše opírá o zákony. Na žádoucích změnách se respondentky z většiny shodly, kdy se jako nejpálčivější problém jeví skutečnost, že právní předpisy vytvářejí lidi, kteří nejsou

dostatečně zběhlí v praxi, zároveň návrhy předpisů nedostatečně komunikují s pracovníky, kteří vykonávají přímou práci s klienty.

Žádoucími změnami se dle autorky jeví například zmenšení byrokratické zátěže a vlivu byrokracie na přímou práci s klienty, definování pracovníků OSPOD jako sociálních pracovníků, nikoliv úředníků a s tím spojené zlepšení platového ohodnocení a vložení více důvěry v pracovníky, vzhledem k vysokým nárokům na profesionalitu. Je patrné, že respondenti vnímají svou činnost jako poslání, cítí potřebu vykonávat svou činnost v zájmu klienta, což jim v mnoha případech znemožňuje současný legislativní rámec praxe. Stanovený cíl výzkumu je možné považovat za splněný, jelikož přibližuje pohled pracovníků na aktuální legislativní rámec a poukazuje na změny, které by dle názoru respondentů, kteří vykonávají přímou činnost SPOD, výrazně pozitivně ovlivnily výkon SPOD.

Závěr její DP vyznívá ve prospěch sociálních pracovníků, kteří nechtějí jen vyplňovat žádosti o dávky pomoci v hmotné nouzi, ale rádi by více využívali všech metod sociální práce. Stanoveného cíle DP bylo dosaženo.

DP je velmi pěkná, vysvětlující do detailů tuto problematiku, psaná autorkou se znalostí tématiky. Odborná literatura k danému tématu je dostačující. Citace v textu jsou sice v počtu také dostačující, ale kvalitou již ne, cca u poloviny z nich chybí odkazy na stránky (např. 35, 40, 42, 45, 47,49, ....).

Ještě bych přidala pár připomínek, např.

- V některých textech zákonů je u Sb. malé s - 359/1999 sb., 359/1999 sb.
- Paragraf a číslo se píše s mezerou
- Listina základních práv a svobod s velkým L
- v. z. p. p. p. že **my** ten stát nedůvěřuje – zkratka není vysvětlena
- NRP je poskytována dětem, o které z různých důvodů nemůže pečovat rodič. Prof. Dunovský však zdůrazňuje, že ... rodič nemůže, nechce nebo neumí o dítě pečovat, což považuji za přesnější vyjádření, a to by také mělo být cílem práce sociálních pracovníků OSPOD, zjistit příčinu této situace, zda nemůže, nechce nebo neumí.

Závěr: diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobré.

V Praze dne 27. 1. 2022

PhDr. Arnoldová Anna  
Husitská teologická fakulta